

N á v r h

na zvýšenie počtu osôb určených na plnenie úloh Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a ich funkčné zaradenie

---

1. ÚRAD ŠPECIÁLNEJ PROKURATÚRY

Súčasný stav:

Uznesením vlády č. 1242 zo 17. decembra 2003 k návrhu počtu osôb určených na plnenie úloh Úradu špeciálnej prokuratúry a ich funkčné zaradenie bol schválený nasledovný personálny stav:

Počet prokurátorov : 12

Členenie podľa funkcií:

- 1 špeciálny prokurátor
- 1 vedúci oddelenia korupcie a trestných činov ústavných činiteľov
- 3 prokurátori oddelenia korupcie a trestných činov ústavných činiteľov
- 1 vedúci oddelenia organizovaného zločinu a terorizmu
- 2 prokurátori oddelenia organizovaného zločinu a terorizmu
- 1 vedúci oddelenia ekonomickej trestnej činnosti
- 3 prokurátori oddelenia ekonomickej trestnej činnosti

Počet zamestnancov v štátnej službe : 7

Členenie podľa funkcií:

- 1 odborný radca
- 1 hlavný referent
- 3 odborní referenti
- 2 samostatní referenti

Počet zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme : 3

Členenie podľa funkcií:

- 1 zamestnanec podateľne
- 1 upratovačka
- 1 vodič

Navrhovaný stav:

Počet prokurátorov : 25

Členenie:

- Špeciálny prokurátor : 1
- Zástupca špeciálneho prokurátora : 1

Odbor všeobecnej kriminality

1. oddelenie korupcie

2. oddelenie organizovaného zločinu, terorizmu a medzinárodnej kriminality

- riaditeľ odboru : 1
- vedúci oddelenia : 2
- prokurátori : 7

Odbor ekonomickej kriminality

riaditeľ odboru : 1

zástupca riaditeľa odboru : 1

prokurátori : 8

Oddelenie trestných činov ústavných činiteľov

vedúci oddelenia : 1

prokurátori : 2

Počet zamestnancov v štátnej službe : 15

Členenie podľa funkcií:

odborný radca : 2

hlavný referent : 1

odborný referent : 8

samostatný referent : 4

Počet zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme : 5

Členenie podľa funkcií:

Zamestnanec podateľne : 1

upratovačka : 1

vodič : 3

Navrhované zvýšenie stavu

Počet prokurátorov : zvýšenie o **13**

Počet zamestnancov v štátnej službe : zvýšenie o **8**

Počet zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme : zvýšenie o **2**

O d ô v o d n e n i e

A. Vykonaná analýza schváleného personálneho obsadenia Úradu špeciálnej prokuratúry a jeho vecná zaťaženosť odôvodňuje záver, že vládou schválený počet 12-tich prokurátorov je evidentne podhodnotený a nevychádza z reálneho odhadu pracovnej vyťaženia prokurátorov. Už len počet predpokladaných trestných vecí, ktoré 1.9.2004 presunú na úrad z krajských prokuratúr (najmenej 300) značí, že na jedného prokurátora by pripadlo cca 25-30 tzv. „živých“ vecí. Je potrebné si uvedomiť, že tieto veci nebudú na Úrade špeciálnej prokuratúry tzv. „dohľadované“ ako tomu bolo doteraz, ale bude v nich vykonávaný dozor nad zachovávaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní podľa § 174 Trestného poriadku. Prokurátori úradu budú plniť všetky úlohy prvostupňového prokurátora. Pritom budú tieto úlohy plniť vo vzťahu k vyšetrovacím súčastiám pôsobiacim po celom území Slovenskej republiky. Ak prokurátori úradu budú chcieť vykonávať skutočne efektívny a ofenzívny prokurátorský dozor, napr. formou účasti na dôležitých procesných úkonoch, nutne budú musieť veľa cestovať. Ich práca bude teda náročná nielen po stránke odbornej, ale aj po stránke kvantitatívnej a časovej. Ďalej budú tí istí prokurátori činní aj pri vybavovaní tzv. druhostupňovej agendy, teda pri zastupovaní úradu na verejných zasadnutiach na Najvyššom súde Slovenskej republiky.

Netreba zabudnúť na to, že na krajských súdoch je nemálo vecí (odhadom asi 150), v ktorých bola podaná obžaloba a doteraz v nich nebolo nariadené hlavné pojednávanie. Podľa článku VII, bodu 23) zákona č. 458/2004 Z.z., tieto veci bude riešiť Špeciálny súd a Úrad špeciálnej prokuratúry.

Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že počet 12-ich prokurátorov je nedostatočný a preto je potrebné zvýšiť počet prokurátorov na požadovaný stav, teda 25. Pritom je nutné poznamenať, že až prax ukáže, či tieto počty budú dostatočné. Len na ilustráciu možno uviesť, že špeciálni prokurátori v Českej republike majú v priemere v behu okolo 5 vecí!

Stavu 25-tich prokurátorov zodpovedá aj požadovaný počet 15 štátnych zamestnancov. Vzhľadom na rozsah predpokladaných úloh je to primeraný počet.

Predpokladané úlohy Úradu špeciálnej prokuratúry nie je možné plniť len s jedným vodičom. Tento jeden vodič je už teraz plne vyťažený a to za situácie, že sa vykonáva minimum služobných ciest mimo sídla úradu. Akonáhle je vodič neprítomný alebo je na služobnej ceste, vznikajú problémy pri plnení úloh v rámci Bratislavy. Preto je požadovaný počet troch vodičov plne opodstatnený.

B. Úrad špeciálnej prokuratúry je nový orgán činný v trestnom konaní, ktorý sa zaoberá najzávažšími formami trestnej činnosti a plní úlohy prvostupňovej prokuratúry, zároveň však aj úlohy prokuratúry druhého stupňa (rozhodovanie o sťažnostiach proti rozhodnutiam špeciálneho súdu, odvolacie konanie) a dokonca aj úlohy Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (konanie o sťažnostiach pre porušenie zákona – preskúmvacia agenda). Ide teda evidentne o orgán *sui generis*. Vzhľadom na rozsah očakávanej činnosti tejto prokuratúry a na jej variabilnosť (vyšetrovanie, dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, odvolacie konanie, avšak aj medzinárodné aktivity pri vyšetrovaní medzinárodnej kriminality atď.) je evidentné, že jej zaradenie do štruktúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na úrovni odboru by bolo nedostatočné. Predstava, že riadiacu a koordinačnú činnosť by zvládli len štyria vedúci pracovníci (špeciálny prokurátor a traja vedúci oddelenia) je nereálna. Nie je v silách aj kvalitného prokurátora, aby riadil prvostupňové oddelenie, v ktorom sa každodenne plnia bežné a nepretržité úlohy prokurátorskej práce, zároveň sám vykonával takúto konkrétnu prokurátorskú prácu a navyše zabezpečoval aj plnenie tzv. druhostupňovej agendy a prípadne aj preskúmvacej agendy. A navyše, aby mal aspoň všeobecný prehľad o všetkých veciach vybavovaných jeho oddelením.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sa navrhuje, aby Úrad špeciálnej prokuratúry ako orgán *sui generis* bol rozčlenený na tri odbory. Každý riaditeľ odboru by mal zástupcu, ktorý by okrem bežnej agendy a zastupovania riaditeľa odboru podľa pokynov zástupcu špeciálneho prokurátora plnil aj úlohy pri vybavovaní druhostupňovej agendy a preskúmvacej agendy v rámci odboru. Tým by sa zároveň uvoľnili riaditeľom odborov ruky na intenzívne riadenie zverených odborov.

Vzhľadom na charakter vecí, ktoré budú vybavované na Úrade špeciálnej prokuratúry, nemožno pripustiť fakt, že by v prípade napr. ochorenia niektorého prokurátora, neexistoval ďalší prokurátor, ktorý by mal aspoň zbežný prehľad o jeho veciach. Takýto prehľad by mali mať práve riaditeľ odboru a jeho zástupca tak, aby bola zabezpečená plná zastupiteľnosť každého prokurátora.

C. Osobitne je nutné riešiť aj otázku zastupovania špeciálneho prokurátora. Vzhľadom na záber činnosti Úradu špeciálnej prokuratúry a na úlohy kladené na špeciálneho prokurátora je evidentné, že musí mať zástupcu. Od špeciálneho prokurátora nemožno reálne očakávať, že pri plnení všetkých úloh, ktoré budú na neho kladené, by bol schopný ešte efektívne a najmä permanentne intenzívne priamo riadiť podriadených prokurátorov. Preto je potrebný jeho zástupca, ktorý by okrem zastupovania v jeho neprítomnosti metodicky usmerňoval podriadených prokurátorov. Ďalej by zodpovedal za plnenie úloh v druhostupňovej agende a v preskúmvacej agende. V neprítomnosti špeciálneho prokurátora by plnil v celom rozsahu jeho povinnosti, samozrejme okrem personálnych záležitostí. Úrad špeciálnej prokuratúry

musí byť schopný kedykoľvek, v akúkoľvek dobu plniť požadované úlohy a to nielen vo vzťahu ku konkrétnej prokurátorskej činnosti, ale aj vo vzťahu k iným úlohám, napr. vo vzťahu k ústavným činiteľom, generálnemu prokurátorovi, ministrovi spravodlivosti a pod. Bez zástupcu špeciálneho prokurátora by v neprítomnosti špeciálneho prokurátora nebolo možné tieto úlohy splniť na predpokladanej a požadovanej úrovni.

Poznamenávame, že s existenciou zástupcu špeciálneho prokurátora výslovne ráta aj zákon č. 458/2004 Z.z. (viď článok X, bod 1).

D. Vecná príslušnosť Úradu špeciálnej prokuratúry je určená v § 15a Trestného poriadku. V zásade je táto príslušnosť určená vymedzením trestných činov a personálne, osobami uvedenými v § 15a ods. 1 Trestného poriadku (ústavní činitelia a ďalšie zákonom určené osoby). Všetky trestné činy spáchané týmito osobami v súvislosti s ich právomocou a zodpovednosťou spadajú do príslušnosti Úradu špeciálnej prokuratúry. Vzhľadom na osobitné postavenie uvedených osôb prichádza do úvahy zriadenie samostatného oddelenia, ktoré by sa zaoberalo len ich trestnou činnosťou.

Záverom zdôrazňujeme, že schválenie návrhu si nevyžiada nároky na štátny rozpočet v roku 2004. Finančné pokrytie platových náležitostí zvýšeného počtu prokurátorov, zamestnancov v štátnej službe a zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme v Úrade špeciálnej prokuratúry je zabezpečené z rozpočtovej kapitoly Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

2. ŠPECIÁLNY SÚD

Národná rada SR dňa 21. októbra 2003 schválila zákon č. 458/2003 Z.z. o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vo vyčíslení finančného dopadu zákona na štátny rozpočet, ktorý bol súčasťou dôvodovej správy k zákonu č. 458/2003 Z.z. sa predpokladalo, že Špeciálny súd bude mať deväť sudcov – tri trojčlenné senáty a tomu zodpovedajúci počet súdneho personálu.

Pôsobnosť Špeciálneho súdu je ustanovená v § 15b Trestného poriadku. Od vymedzenia tejto pôsobnosti je odôvodnená aj vecná pôsobnosť Úradu špeciálnej prokuratúry – upravuje to § 55b zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení zákona č. 458/2003 Z.z..

Generálny prokurátor na základe vykonanej analýzy vládou schváleného personálneho obsadenia Úradu špeciálnej prokuratúry a jeho vecnej zaťaženia navrhuje zdvojnásobiť počet prokurátorov Úradu špeciálnej prokuratúry a tiež zvýšiť tomu zodpovedajúci počet ostatných zamestnancov Úradu špeciálnej prokuratúry.

Keďže Špeciálny súd je príslušný na rozhodovanie o obžalobách, ktoré podá prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, bude potrebné, vzhľadom na nevyhnutnosť navýšenia prokurátorov Úradu špeciálnej prokuratúry, navýšiť aj počet sudcov Špeciálneho súdu.

Po schválení navýšenia počtu osôb určených na plnenie úloh Úradu špeciálnej prokuratúry, ktoré je obsahom tohto materiálu, podpredseda vlády a minister spravodlivosti podľa § 36 ods. 1 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov rozhodne o zvýšení počtu sudcov na Špeciálnom súde o jeden trojčlenný senát – predsedu senátu a dvoch sudcov. Nevytvoria sa nové sudcovské miesta – dôjde k presunu sudcovských miest z iných súdov na Špeciálny súd. Zároveň k tomuto senátu prislúcha aj zodpovedajúci súdny personál, ktorým je zapisovateľka (asistentka senátu) a vyšší súdny úradník, ktorí sú

zamestnancami v štátnej službe a príslušným spôsobom bude upravená aj systemizácia na Špeciálnom súde.

Navýšenie počtu osôb určených na plnenie úloh Špeciálneho súdu si nevyžiada zvýšené nároky na štátny rozpočet – výdavky budú uhradené z rozpočtovej kapitoly Ministerstva spravodlivosti SR.

Doložka finančných, ekonomických a environmentálnych vplyvov a vplyvov na zamestnanosť

Odhad vplyvu na verejné financie:

Materiál si nevyžiada zvýšený dopad na verejné financie.

Odhad vplyvu na obyvateľov, hospodárenie podnikateľskej sféry a iných právnických osôb:

Problematika upravená v materiáli by mala prispieť k zvýšeniu bezpečnosti, stability a ekonomického rozvoja.

Odhad vplyvu na životné prostredie:

Navrhovaný materiál nebude mať vplyv na životné prostredie.

Odhad vplyvu na zamestnanosť:

Navrhuje sa zvýšenie o

- počet prokurátorov – 13
- počet zamestnancov v štátnej službe – 10
- počet zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme – 2.